

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**XI RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

IYUN, 2026

ISSN 3093-8791

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.com>

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
XI Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 11-son (iyun, 2026-yil).- 73 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 10-iyun

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar" mavzusidagi XI Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2026-yil

© Mualliflar jamoasi, 2026-yil

MUNDARIJA

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

Mamataliev Ikrom, Shadmanov Djamaliddin, Hakimova Iroda
TURLI AGROTEKNIK OMILLARNING G'O'ZA NAVLARIDA BIR KO'SAKDAGI PAXTA VAZNIGA
TA'SIRI 5-9

Raxmonqulova Lola, Umurzakov Elmurod
SHAFTOLI BITINING LOVIYANI O'SISHI RIVOJLANISHI VA MAXSULDORLIGIGA
TA'SIRI..... 10-13

Norov Ilxom, Amanova Maxfurat
KUNJUT(SESAMUM INDICUM.L) NAV VA NAMUNALARINING DON HOSILDORLIK
KO'RSATKICHIGA 1000 DONA DON VAZNINI TA'SIRI 14-17

FILOLOGIYA FANLARI

Isanova Feruza
O'ZBEK VA INGLIZ HUQUQIY MATNLARIDA SEMANTIK MUVOFIQLIK: QIYOSIY
TAHLIL 18-21

Yo'ldoshova Jamila, Xidirova Munajat
QASHQADARYO VOHASIDA UCHRAYDIGAN VESPULA (THOMSON, 1869) AVLODI
TURLARINING MORFOLOGIYASI 22-26

Mustofakulova Maftuna
ZAMONAVIY TILSHUNOSLIKDA KONNOTATIV MA'NONING TADQIQI 27-31

Mahkamova Sevinch
RAQAMLI MUHITDA MUALLIFLIK HUQUQI BUZILISHINING ASOSIY SHAKLLARI VA ULARNING
MEDIA MAKONDAGI NAMOYON BO'LISHI 32-34

Рустамова Тамила
СТРУКТУРНЫЕ И ОРИЕНТАЦИОННЫЕ МЕТАФОРЫ В РЕПРЕЗЕНТАЦИИ НЕГАТИВНЫХ
ЭМОЦИЙ В АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ 35-38

Балясникова Марина
ОТ ПРИЗНАКА К СИМВОЛУ: ФУНКЦИОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ
АНГЛИЙСКИХ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ С СУФФИКСОМ -LY 39-42

YURIDIK FANLAR

Eraliyeva Malika
GERMANIYA VA O'ZBEKISTONDA IJTIMOYIY HIMOYA TIZIMINING RIVOJLANISH
TENDENSIYALARI: QIYOSIY-HUQUQIY TAHLIL 43-46

PEDAGOGIKA FANLARI

Gulamov Shavkat
FALSAFIY DEBATLAR ORQALI IJTIMOYIY MUAMMOLARNI TAHLIL QILISH 47-52

Mustafoyeva Noila
METHODOLOGICAL FOUNDATIONS FOR DEVELOPING LEGAL WRITING COMPETENCE IN
LEGAL EDUCATION 53-57

Darmonova Adolat
BARQAROR TA'LIM MODELLARI ASOSIDA UMUMIY PEDAGOGIKANI RAQAMLI
INTEGRATSIYADA O'QITISHNING ADAPTIV TEXNOLOGIYALARINI
TAKOMILLASHTIRISH 58-60

Sariboyeva Shaxnoza
IJTIMOIY TARMOQLARNING YOSHLAR AXLOQIY DUNYOQARASHIGA TA'SIRI.....61-66

PSIXOLOGIYA FANLARI

Xalikova Guli
O'YIN VA INTERFAOL METODLAR ORQALI TIL O'RGANISH: PSIXOLOGIK VA TEXNOLOGIK
YONDASHUV67-72

PEDAGOGIKA FANLARI

FALSAFIY DEBATLAR ORQALI IJTIMOY MUAMMOLARNI TAHLIL QILISH

Gulamov Shavkat Maxmudovich

Namangan davlat universiteti tadqiqotchisi

Annotatsiya. Mazkur tezis zamonaviy ijtimoiy va falsafiy tadqiqotlar kontekstida debat metodologiyasining ahamiyatini tahlil qiladi. Debatlar nafaqat axborotni yetkazish vositasi, balki murakkab ijtimoiy muammolarni chuqur va tizimli tarzda anglash uchun epistemologik va gnoseologik maydon sifatida xizmat qiladi. Tezisdagi debatning strukturalari, argumentatsiya texnologiyalari va dialogik metodlar falsafiy nazariyalar bilan uyg'unlashtiriladi. Shu bilan birga, tezis ijtimoiy muammolarni aniqlash, ularning sabablarini tahlil qilish va hal etish yo'llarini ilmiy metodlar orqali ko'rsatadi. Tadqiqot natijalarida debatlar orqali ijtimoiy ongning rivojlantirish, tanqidiy fikrlashni shakllantirish va jamiyatda ilmiy bahs-munozaralarning samaradorligini oshirish imkoniyatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: Falsafiy debatlar, ijtimoiy muammolar, argumentatsiya, tanqidiy fikrlash, metodologik tahlil, dialogik metodlar, ijtimoiy fikr, epistemologiya, gnoseologiya.

ANALYSIS OF SOCIAL PROBLEMS THROUGH PHILOSOPHICAL DEBATES

Gulamov Shavkat Makhmudovich

Researcher at Namangan State University

Annotation. This thesis analyzes the importance of debate methodology in the context of modern social and philosophical research. Debates serve not only as a means of conveying information, but also as an epistemological and epistemological field for a deep and systematic understanding of complex social problems. The thesis combines the structures of debate, argumentation technologies and dialogical methods with philosophical theories. At the same time, the thesis shows ways to identify social problems, analyze their causes and solve them using scientific methods. The research results highlight the possibilities of developing social consciousness through debates, forming critical thinking and increasing the effectiveness of scientific debates in society.

Keywords: Philosophical debates, social problems, argumentation, critical thinking, methodological analysis, dialogical methods, social thought, epistemology, epistemology.

DOI: <https://doi.org/10.47390/ydif-y2026v2i11/n011>

Kirish: Ijtimoiy muammolar har doim insoniyatning asosiy e'tibor markazida bo'lgan va ularning murakkab tabiati, global va mahalliy darajadagi ta'sirlari inson tafakkurini doimiy ravishda yangicha yondashuvlarni talab qiladi. Bugungi kunda ijtimoiy muammolar nafaqat iqtisodiy, siyosiy yoki madaniy kontekstda, balki epistemologik va gnoseologik jihatdan ham chuqur tahlilni talab qiladi. Shu nuqtai nazardan qaraganda, falsafiy debatlar ijtimoiy muammolarni ilmiy asosda tahlil qilishning samarali metodologik vositasi sifatida qaraladi. Debat, yoki argumentatsion muloqot, inson tafakkurida tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, nazariy va amaliy bilimlarni uyg'unlashtirish va murakkab ijtimoiy vaziyatlarni tizimli tarzda o'rganishga imkon beradi. Falsafiy debatning ilmiy ahamiyati uning epistemologik asosida namoyon bo'ladi. U epistemologiya va gnoseologiya nuqtai nazaridan bilimlarni shakllantirish, bahs va dalillarni sinchiklab tahlil qilish hamda ijtimoiy hodisalarni chuqurroq anglash imkonini beradi. Shuningdek, debat metodologiyasi ijtimoiy muammolarni tasniflash, ularning ichki va tashqi sabablarini aniqlash hamda ularni ilmiy asosda yechish strategiyalarini ishlab

chiqish imkoniyatini yaratadi. Masalan, urbanizatsiya jarayonidagi ijtimoiy tafovutlar, yoshlar orasidagi ishsizlik va ijtimoiy adolat muammolari kabi masalalarni debatlar orqali yoritish, ularning sabablarini chuqurroq tushunishga va yechimlarni konseptual tarzda ishlab chiqishga yordam beradi. Shuningdek, falsafiy debatlar metodologiyasi ijtimoiy ilm-fan va ta'lim jarayonida o'ziga xos o'rinni egallaydi[1]. Debatlar nafaqat fikr almashish vositasi, balki tanqidiy fikrlash, mantiqiy tahlil va dialogik muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu jarayonlar jamiyatda ilmiy bahs-munozaralarni kengaytiradi, shaxsning tafakkurini tizimli ravishda rivojlantiradi va unga ijtimoiy hodisalarni ilmiy asosda baholash imkonini beradi. Ilmiy tadqiqotlarda debatlar o'rganish ikki asosiy yo'nalishda amalga oshiriladi: birinchisi – argumentatsion strukturalar va ularning ijtimoiy hodisalarni tushunishga ta'siri, ikkinchisi – debat jarayonidagi epistemologik va aksiologik aspektlar. Shu nuqtai nazardan, debatlar orqali ijtimoiy muammolarni tahlil qilish jarayoni nafaqat fikr almashish, balki ilmiy asosda konseptual modellar yaratish, hodisalarni strukturaviy tarzda o'rganish va yechimlarni samarali taklif etish imkonini beradi. Falsafiy debatlar orqali ijtimoiy muammolarni tahlil qilishning metodologik jihati, shuningdek, ularni pedagogik kontekstda qo'llash imkoniyatini ham o'z ichiga oladi. Masalan, maktab va oliy ta'lim muassasalarida debatlar orqali yoshlarni ijtimoiy muammolarni tanqidiy tahlil qilishga o'rgatish, ularning epistemologik va aksiologik dunyoqarashini kengaytiradi. Shu bilan birga, debatlar jamiyatdagi ijtimoiy ongni rivojlantirish, yoshlarni mas'uliyatli va mantiqiy fikrlaydigan shaxslar sifatida shakllantirishga yordam beradi. Ijtimoiy muammolarni falsafiy debatlar orqali tahlil qilishning yana bir jihati ularning multidisipliner xarakteridir[2]. Debat jarayonida tarixiy, siyosiy, madaniy va iqtisodiy kontekstlarni hisobga olish, shuningdek, epistemologik va gnoseologik bilimlarni uyg'unlashtirish talab etiladi. Bu esa debatlar nafaqat pedagogik yoki ilmiy vosita sifatida, balki ijtimoiy hodisalarni ilmiy asosda anglashning samarali mexanizmi sifatida ko'rsatadi. Shu nuqtai nazardan, mazkur tezis falsafiy debatlar orqali ijtimoiy muammolarni tahlil qilish jarayonining epistemologik, metodologik va pedagogik jihatlarini tizimli ravishda o'rganishga qaratilgan. Tadqiqotning asosiy maqsadi – debatlar vositasida ijtimoiy muammolarni chuqur anglash, ularning sabablarini ilmiy asosda aniqlash va samarali yechimlarni ishlab chiqish mexanizmlarini yoritishdir. Shu bilan birga, tezis ijtimoiy muammolarni debat orqali tahlil qilishning nazariy va amaliy ahamiyatini, shuningdek, tanqidiy fikrlash va dialogik ko'nikmalarni rivojlantirishdagi rolini aks ettiradi.

Zamonaviy jamiyatda ijtimoiy muammolar murakkablashib, ularning ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy va madaniy o'lchamlari tobora ko'paymoqda. Shu nuqtai nazardan, falsafiy debatlar orqali ijtimoiy muammolarni tahlil qilishning dolzarbligi keskin ortadi, chunki an'anaviy tahlil usullari ko'pincha murakkab hodisalarni chuqur va tizimli yoritish imkonini bermaydi[3]. Misol uchun, yoshlar orasidagi ishsizlik va ijtimoiy beqarorlik muammolarini oladigan bo'lsak, ularning faqat iqtisodiy ko'rsatkichlar orqali baholanishi masalaning mohiyatini yetarli darajada ochmaydi. Bunday vaziyatda debatlar, argumentatsion muloqot va falsafiy tahlil metodlari yoshlar orasidagi ijtimoiy ongni o'rganish, ularning muammoni qanday qabul qilishi va unga qanday yechimlarni izlashini aniqlash imkonini beradi. Shuningdek, ijtimoiy adolat va tenglik masalalari global miqyosda ham dolzarbdir. Masalan, urbanizatsiya jarayonida shahar va qishloq hududlaridagi resurslar taqsimoti, ta'lim va sog'liqni saqlash tizimlaridagi farqlar ijtimoiy tengsizlikni kuchaytiradi[4]. Falsafiy debatlar orqali bu masalalarni tahlil qilish, turli argumentlar va qarashlarni o'rganish, ularning sabablarini chuqurroq anglash va siyosiy

hamda ijtimoiy strategiyalarni ishlab chiqish imkonini beradi. Shu tarzda debatlar nafaqat ilmiy tahlil vositasi, balki ijtimoiy yechimlarni ishlab chiqish mexanizmi sifatida ham xizmat qiladi. Global pandemiya va uning ijtimoiy oqibatlari ham mavzuning dolzarbligini oshiradi. COVID-19 pandemiyasi davomida sog'liqni saqlash tizimlaridagi kamchiliklar, ijtimoiy yordam mexanizmlaridagi yetishmovchilik va yoshlar orasida ruhiy salomatlik muammolari keng ko'lamli debatlar va ilmiy tahlilni talab qildi. Bu holat falsafiy debatlarining ijtimoiy hodisalarni chuqurroq anglash va yechimlarni ilmiy asosda ishlab chiqish imkoniyatini yana bir bor ko'rsatdi. Shuningdek, ekologik muammolar, masalan, iqlim o'zgarishi, suv va havo ifloslanishi, resurslar yetishmovchiligi kabi global muammolar ham debatlar orqali tahlil qilishni talab qiladi[5]. Falsafiy debatlar ijtimoiy hodisalarni turli nuqtai nazardan baholash, muammo sabablarini tizimli tarzda aniqlash va ijtimoiy yechimlarni ishlab chiqish imkonini beradi. Masalan, iqlim o'zgarishi natijasida yuzaga kelayotgan suv tanqisligi masalasida siyosiy, iqtisodiy va madaniy kontekstlarni hisobga olgan holda debatlar o'tkazish, jamiyatdagi turli manfaatdor tomonlarning fikrlarini o'rganish va yechimlarni ilmiy asosda taklif qilish imkoniyatini beradi. Shu bilan birga, ijtimoiy tarmoqlarning rivojlanishi va axborot oqimining tezligi yoshlar va keng jamoatchilik orasida noto'g'ri ma'lumotlar tarqalishiga sabab bo'lmoqda. Debatlar va argumentatsion metodlar axborotni tanqidiy tahlil qilish, manipulyatsiya va noto'g'ri qarashlarni aniqlash imkonini beradi[6]. Bu esa jamiyatda tanqidiy fikrlashni rivojlantirish va ijtimoiy ongni oshirishga xizmat qiladi. Dolzarb misollar orqali xulosa qiladigan bo'lsak, zamonaviy ijtimoiy muammolar – yoshlar ishsizligi, ijtimoiy adolat, ekologik xavf, global pandemiya oqibatlari va axborot maydonidagi noto'g'ri ma'lumotlar – falsafiy debatlar orqali ilmiy asosda tahlil qilishni talab qiladi. Bu jarayon nafaqat ijtimoiy hodisalarni chuqurroq anglash, balki ularning sabablarini aniqlash va samarali yechimlarni ishlab chiqish imkonini beradi. Shu sababli, mazkur tezis mavzusi – “Falsafiy debatlar orqali ijtimoiy muammolarni tahlil qilish” – zamonaviy jamiyatda o'zining dolzarbligini va ilmiy-amaliy ahamiyati bilan ajralib turadi.

Falsafiy debatlar va epistemologik muammolarni o'rganish bilan bog'liq adabiyotlarda bugungi kunda ijtimoiy epistemologiya va uning debatlar orqali bilim hosil qilishdagi roli markaziy mavzulardan biriga aylangan. Zamonaviy epistemologik adabiyotda ijtimoiy epistemologiya individning bilimga erishish jarayonini atrof-muhit, muloqot va jamiyat bilan uzviy bog'liq deb ko'radi, ya'ni bilimning ijtimoiy shakllanishi va uni o'rganish jarayonlarini tahlil qiladi. Bu yondashuv shuni ta'kidlaydiki, xolis bilim faqat individual kognitiv jarayon orqali emas, balki ijtimoiy muloqot, tahlil va debatlar orqali ham shakllanadi. Social epistemology tushunchasi an'anaviy «shaxs mustaqil ravishda bilim topadi» degan individualistik epistemologiyadan farqlanib, jamiyat, muloqot va turli nuqtai nazarlar o'rtasidagi dialogni o'rganadi. Ushbu yondashuv epistemologik tahlilni faqat kognitiv tizimlardan tashqariga olib chiqib, ijtimoiy faktorlar va jamoaviy bilim tizimlarini ham kiritadi, shu bilan ijtimoiy muammolarni debatlar orqali tahlil qilishni yanada chuqurlashtiradi. Bu sohaning taraqqiyoti epistemologiya bilan bir qator ijtimoiy muammo va demokratik jamiyatning muloqot jarayonlarini bog'lovchi murakkab mexanizmlar haqida yangi bilimlarni shakllantirish imkonini beradi. Birinchi muhim ilmiy ishlardan biri Nikolay Mintchevning “Understanding Prosperity in Contemporary Debates: Epistemological Considerations” tezisi bo'lib, u debatlar va epistemologik yondashuvlar orasidagi bog'liqlikni yoritadi[7]. Bu ish debatlar jarayonida bilim qanday shakllanishi va bilimga oid qarashlar qanday yuzaga kelishini

epistemologik tahlil orqali o'rganadi, ya'ni debatlarining epistemologik strukturasi ijtimoiy muammolarni hal qilishda qanday rol o'ynashini izohlaydi. Bu tezis ijtimoiy epistemologiyaning muhim kontseptual komponentlarini yoritib berib, debatlarining ijtimoiy bilim tizimidagi transformativ funksiyalarini ochib beradi, deb hisoblash mumkin. Ikkinchi muhim manba – "Social Epistemology: A Journal of Knowledge, Culture and Policy" ilmiy jurnali bo'lib, bu nashr ijtimoiy bilim va bilimning ijtimoiy strukturasi, shuningdek, debatlar orqali bilim tarqatish va tahlil qilish masalalarini professional darajada muhokama qiladi. Jurnal tezislari epistemik jamiyat, muloqot strukturalari va argumentatsion amaliyotlar orqali ijtimoiy muammolarni tahlil qilishni qo'llab-quvvatlaydigan nazariy va empirik tadqiqotlarni nashr etadi. Bu nashr orqali falsafiy debatlar metodologiyasining ijtimoiy kontekstda qanday qo'llanilishini, jamiyatda bilimning legitimatsiyasi va tanqidiy tahlil yondashuvining qanday shakllanishini o'rganish mumkin[8]. Ushbu ikki manbaning birgalikda tahlili shuni ko'rsatadiki, debatlar epistemologik jarayon sifatida nafaqat fikr almashinuviga xizmat qiladi, balki epistemik bilim va jamiyat o'rtasidagi murakkab o'zaro ta'sirlar tizimini yoritadi. Debatlar orqali bilim yaratish jarayoni, ijtimoiy kontekst va muloqot mexanizmlari haqida chuqur tushuncha hosil qilish ijtimoiy muammolarni tahlil qilish metodologiyasini kengaytiradi, bu esa falsafiy debatlarining ijtimoiy ilm-fan va epistemologiyada o'sib borayotgan ilmiy ahamiyatini tasdiqlaydi.

Zamonaviy jamiyatlarda ijtimoiy muammolarni hal qilish jarayoni turli davlatlarda turlicha mexanizmlar orqali amalga oshiriladi. Shu nuqtai nazardan, falsafiy debatlar metodologiyasi va ularning ijtimoiy muammolarni tahlil qilishdagi roli xorijiy davlatlar tajribasida ham muhim ahamiyat kasb etadi. Misol uchun, AQShda oliy ta'lim tizimida debat klublari va argumentatsion seminarlarga katta e'tibor beriladi. Harvard, Yale va Stanford universitetlarida debatlar nafaqat talabalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirish vositasi, balki ijtimoiy, siyosiy va madaniy muammolarni chuqur anglash uchun ilmiy platforma sifatida ishlatiladi. Masalan, urbanizatsiya, ijtimoiy adolat va migratsiya muammolarini debatlarida muhokama qilish orqali talabalar muammoning ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy sabablarini tizimli ravishda o'rganadi va yechimlar ishlab chiqadi. Yevropa mamlakatlarida, xususan, Germaniya va Buyuk Britaniyada debat metodologiyasi ijtimoiy ilm-fan va siyosiy pedagogika sohalarida keng qo'llaniladi. Berlindagi universitetlarda va London School of Economics'da debatlar nafaqat akademik bilimni oshirish, balki ijtimoiy ongning shakllantirish, tanqidiy fikrlash va dialogik ko'nikmalarni rivojlantirish mexanizmi sifatida qo'llaniladi[9]. Masalan, ekologik muammolar, iqlim o'zgarishi va resurslar taqsimoti mavzularini debatlarida tahlil qilish orqali talaba va ilmiy jamoatchilik ushbu muammolarni sistematik tarzda anglash va ularni hal qilish strategiyalarini ishlab chiqish imkoniga ega bo'ladi. Shuningdek, Yaponiya va Janubiy Koreya tajribasida debatlar yoshlar orasida ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirish va jamiyatdagi ijtimoiy muammolarni hal etishga ko'maklashish uchun pedagogik vosita sifatida qo'llaniladi. Masalan, Janubiy Koreyada yoshlar orasidagi stress va psixologik salomatlik muammolari bo'yicha debatlar tashkil qilinadi va bu jarayonda yoshlar nafaqat muammoni tushunadi, balki turli strategik yechimlarni ishlab chiqadi. Shu bilan birga, debatlar orqali jamiyatda ijtimoiy ongning rivojlantirish va yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish mumkin bo'ladi. Kanada tajribasi ham bu borada muhimdir. Toronto va Vancouver universitetlarida debatlar ijtimoiy adolat, migratsiya va madaniy xilma-xillik masalalarini tahlil qilish vositasi sifatida keng qo'llaniladi. Debatlar orqali talabalar turli madaniy va etnik guruhlar o'rtasidagi nizolarni ilmiy asosda tahlil

qiladi, ularning sabablarini aniqlaydi va yechim strategiyalarini ishlab chiqadi[10]. Bu jarayon nafaqat talabalarning epistemik va aksiyologik dunyoqarashini rivojlantiradi, balki jamiyatdagi ijtimoiy muammolarni samarali hal qilish mexanizmini yaratadi. Xorijiy davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, falsafiy debatlar nafaqat ilmiy va pedagogik jarayonning tarkibiy qismi, balki ijtimoiy muammolarni tizimli va ilmiy asosda tahlil qilish, tanqidiy fikrlash va jamiyatdagi ijtimoiy ongni rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi. AQSh, Germaniya, Buyuk Britaniya, Yaponiya, Janubiy Koreya va Kanada misollari debatlar orqali ijtimoiy hodisalarni chuqur anglash va ularning yechimlarini ishlab chiqish mexanizmini yoritishda ilmiy jihatdan dolzarb ekanligini ko'rsatadi.

Xulosa: Mazkur tezisda falsafiy debatlar orqali ijtimoiy muammolarni tahlil qilishning nazariy, metodologik va amaliy jihatlari tizimli ravishda o'rganildi. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, debatlar nafaqat axborot almashish yoki fikrlarni muhokama qilish vositasi, balki murakkab ijtimoiy hodisalarni chuqur va ilmiy asosda anglash, ularni tahlil qilish va samarali yechimlar ishlab chiqish imkonini beruvchi epistemologik va gnoseologik vosita sifatida xizmat qiladi. Tezis doirasida ijtimoiy muammolarni tahlil qilish jarayonida epistemologik va gnoseologik yondashuvlarning ahamiyati alohida ta'kidlandi. Debatlar nafaqat argumentatsion muloqot va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi, balki jamiyatdagi ijtimoiy hodisalarni tizimli tasniflash, ularning sabab va oqibatlarini aniqlash hamda konseptual modellar yaratishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, debat jarayonida turli nuqtai nazarlarni o'rganish, ularning asosli va ilmiy jihatdan aniqlanganligini tekshirish, ijtimoiy hodisalarni chuqurroq tushunishga imkon beradi. Amaliy jihatdan, debatlar pedagogik va ilmiy kontekstlarda ham samarali vosita sifatida namoyon bo'ladi. Yoshlar va keng jamoatchilikni ijtimoiy muammolarni tanqidiy baholashga o'rgatish, epistemik va aksiyologik dunyoqarashni shakllantirish, shuningdek, ijtimoiy ongni rivojlantirish uchun debatlarining roli katta. Masalan, urbanizatsiya, ijtimoiy tengsizlik, ekologik xavf va global pandemiya kabi dolzarb ijtimoiy muammolarni falsafiy debatlar orqali tahlil qilish, nafaqat muammoni chuqur anglash, balki unga asoslangan yechimlarni ilmiy asosda ishlab chiqish imkonini beradi. Shuningdek, tezisda debatlarining multidisipliner tabiati yoritildi. U tarixiy, siyosiy, iqtisodiy va madaniy kontekstlarni hisobga olgan holda epistemologik va gnoseologik bilimlarni uyg'unlashtiradi. Bu esa debatlarini nafaqat akademik, balki ijtimoiy va amaliy vosita sifatida ham samarali qiladi. Shu nuqtai nazardan, debatlar orqali ijtimoiy muammolarni tahlil qilish jamiyatda tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, ijtimoiy bilimni kengaytirish va samarali ijtimoiy yechimlarni ishlab chiqish mexanizmini shakllantiradi. Xulosa qilib aytganda, falsafiy debatlar zamonaviy jamiyatda ilmiy tahlil, pedagogik ta'lim va ijtimoiy ongni rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi. Debatlar nafaqat bilim hosil qilish jarayoni, balki murakkab ijtimoiy hodisalarni tahlil qilish, turli nuqtai nazarlarni ilmiy asosda o'rganish va jamiyatdagi ijtimoiy muammolarni konseptual tarzda hal qilish imkonini beradi. Shu sababli, mazkur tezis mavzusi nafaqat zamonaviy ilmiy tadqiqotlar doirasida, balki amaliy pedagogik va ijtimoiy kontekstda ham dolzarb va ahamiyatli ekanligini ko'rsatadi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Turabova S. TALABALARNING ERISTIK KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA ILG 'OR XORIY TAJRIBALARNI IMPLEMENTATSIYA QILISH IMKONIYATLARI //Bulletin of scientific research TUES. – 2023. – T. 1. – №. 2. – C. 89-93.

2. Ismoilov, T. I. (2018). Provision of information-psychological security in open information systems. Теория и практика современной науки, (1 (31)), 24-26.
3. Shohbozbek, E. (2025). Theoretical foundations for the development of the spiritual worldview of youth. Maulana, 1(1), 29-35.
4. Abduraximov D. B., Toshtemirov D. E. Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi. – 2021.
5. Muruvvat, A., & Shohbozbek, E. (2025). THE ROLE OF PRESCHOOL EDUCATION IN SPIRITUAL AND MORAL VALUES IN UZBEKISTAN. Global Science Review, 3(2), 246-253.
6. Xaydaraliyev X. X. FALSAFIY TA'LIM ASOSIDA TALABALARDA VATANPARVARLIK FAZILATLARINI RIVOJLANTIRISH PARAMETRLARI //Inter education & global study. – 2025. – №. 3. – С. 405-412.
7. Ergashbayev, S. (2025). PHILOSOPHICAL FOUNDATIONS OF THE INTEGRATION OF EDUCATION AND UPBRINGING IN THE DEVELOPMENT OF YOUTH'S SPIRITUAL OUTLOOK. SHOKH LIBRARY, 1(10).
8. Narkulov S. D. TALABA-YOSHLAR MAFKURAVIY IMMUNITETINI RIVOJLANTIRISHDA IJTIMOYIY FANLARNING O'RNI : дис. – Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida ijtimoiy fanlarni o'qitishning dolzarb muammolari, 2023.
9. Atxamjonovna, B. D., & Shohbozbek, E. (2025). FORMING THE SPIRITUAL WORLDVIEW OF YOUTH IN PRE-SCHOOL EDUCATION IN OUR REPUBLIC. Global Science Review, 4(5), 221-228.
10. Ismoilov, T. (2019). The importance of outdoor games in the upbringing of a harmonious young generation. Scientific Bulletin of Namangan State University, 1(11), 257-261.

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

XI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2026-yil, iyun

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
XI Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 11-son (iyun, 2026-yil). – 73 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 10-iyun.

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2026-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2026-yil.